

Nr 393

Av herrar **Wennerfors** och **Hæggbloom**, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Pedagogiskt utvecklingsarbete inom det allmänna skolväsendet.*

(Lika lydande med motion nr 337 i Första kammaren)

Skolöverstyrelsen begär i sina petita för budgetåret 1963/64, att anslaget till pedagogiskt utvecklingsarbete skall utökas till 2 500 000 kr., vilket innebär en höjning med 450 000 kr. I statsverkspropositionen, åttonde huvudtiteln, prutar departementschefen kraftigt på detta anslagsäskande och föreslår riksdagen att anvisa 1 874 000 kr.

Skolberedningen uttalade sin tveklösa anslutning till fortsatt pedagogiskt och psykologiskt utvecklingsarbete. I Kungl. Maj:ts proposition 1962:54 angående reformeringen av den obligatoriska skolan påpekade departementschefen bl. a. att även om försöksverksamheten nu står inför sin avslutning måste man förutsätta att också i framtiden en centralt ledd verksamhet kommer att bedrivas i syfte att förbättra undervisningsmetoderna och ställa nya hjälpmedel i undervisningens tjänst.

Med dessa principer och med relativt kraftigt uppräknade anslag som bakgrund upprättades inom överstyrelsen under 1962 en särskild arbetsenhet för speciellt pedagogiskt utvecklingsarbete. Till uppgifterna skulle bl. a. höra att lämna råd och bistånd åt andra arbetsenheter, att leda och koordinera pedagogiska undersökningar och försök, att följa den nordiska och internationella psykologiska och pedagogiska forskningen samt att förmedla resultat av forskning och utvecklingsarbete av vikt för vårt skolväsende.

Vi vill understryka att en av huvudprinciperna för denna arbetsenhets verksamhet var att den skulle fungera som ett slags koordinationscentral. Olika forsknings- och undersökningssupdrag skulle fördelas som beställningsarbeten mellan lärarhögskolornas pedagogisk-psykologiska institutioner och universitetens institutioner för pedagogik, psykologi och sociologi. En av fördelarna med denna princip är att personfrågorna kan lösas med hänsyn till vad som är mest fördelaktigt för varje särskild uppgift och att därigenom en lämplig fördelning av uppdragen mellan olika institutioner kan erhållas.

Skolöverstyrelsen redovisar i sin petitaskrivelse några av de frågeställ-

ningar, som i första hand bör bli föremål för systematiskt utvecklingsarbete under budgetåret 1963/64. Frågan om undervisningens individualisering intar en central punkt i grundskolereformen, understryker överstyrelsen, och anför:

... att en särskild undersökning rörande detta problem knappast behöver motiveras. Överstyrelsen kan därför begränsa sig till att konstatera, att det såväl vid remissbehandlingen av skolberedningens betänkande som i samband med skolfrågans behandling i riksdagen allmänt förutsattes, att lärarnas uppgift att pedagogiskt förverkliga reformens intentioner bör stödjas och underlättas genom åtgärder av olika slag.

I anslutning till denna fråga framhåller överstyrelsen vikten av att den avsevärda förstärkning av fortbildningsverksamheten bland olika lärarkategorier följes upp genom en undersökning. Vi instämmer i detta och delar även uppfattningen att undersökningens resultat också bör vara av stort värde i den fortbildningsverksamhet, som blir aktuell i samband med fackskole- och gymnasiereformerna.

Bland övriga frågor som enligt överstyrelsen bör uppmärksammas är 5-dagars arbetsvecka, undervisning med varierande klasstorlek och de moderna språkens pedagogik. Vidare anser överstyrelsen att tidigare påbörjad försöksverksamhet avseende dels skoltelevision och dels programmerat studiematerial bör utbyggas.

Departementschefens inställning till detta system belyses genom följande:

För egen del kan jag inte förorda igångsättande av ett så omfattande undersökningsprogram som överstyrelsen avsett. För det utvecklingsarbete, som kan finnas aktuellt på området, bör i första hand överstyrelsens egna resurser tas i anspråk.

Vi delar inte departementschefens uppfattning och påminner om vad högerpartiet framhöll i motion II:717 i samband med riksdagsbehandlingen av skolfrågan under 1962 års riksdag:

Skolreformen är inte och får inte vara slutgiltig. Reformen måste vara fortskridande.

Med ett citat ur Lärartidningens ledare »Historiskt skolbeslut» (nr 22/1962) kan argumentationen ytterligare förstärkas:

... I det avseendet är det alldeles givet att skolbeslutet 1962 får ses som början på något nytt. Den fortskridande skolreformen blir säkerligen en realitet, som ingen vill motsätta sig. Men det gäller då att låta resurserna hålla jämna steg med förändringarna.

Vi har utförligt redogjort för ett arbetsområde under anslagsrubriken Pedagogiskt utvecklingsarbete, då här belyses departementschefens allmänna inställning till denna för skolväsendet och dess framtid så väsentliga verksamhet. Vår uppfattning är att det pedagogiska utvecklingsarbetet måste förstärkas. Det är en av förutsättningarna för att nå en av alla önskad tillfredsställande utformning av den nya skolan.

Förslaget till överföringar av anslag finner vi vara motiverat men anser

att den reella ökningen av anslaget bör omfatta 450 000 kr. Således beräknar vi medelsbehovet för nästa budgetår till 2 124 000 kr.

Med stöd av ovan anförda hemställas,

att riksdagen måtte besluta att till Pedagogiskt utvecklingsarbete inom det allmänna skolväsendet för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 2 124 000 kronor.

Stockholm den 25 januari 1963

Alf Wennerfors

Einar Hægglom
